

A vizsgálódás kiindulópontját a német magánjog alapelvei adják: az elválasztó és az absztrakciós elv. Tulajdonátruházás esetén az előbbi kettéválasztja a kötelmi jellegű, elkötelező, valamint a dologi jellegű, rendelkező jogügyletet. Az utóbbi értelmében pedig a két jogügylet érvényessége egymástól független: érvénytelen elkötelező ügylet nem vonja magával automatikusan a rendelkező ügylet érvénytelenségét.

A dolgozat alapvetően azt szándékozza feltárni, hogy ezen két alapelv mentén hogyan közelíti meg a német jog a dologi, illetve kötelmi jogi intézményeket. A vizsgálódás többek között kitér a tulajdonjog átruházásának módjára, a nemtulajdonostól való szerzés követelményeire, az értékesítési láncolatok szervezésének módjaira – különös tekintettel a tulajdonjog-fenntartás intézményére, valamint a kárveszélyviselés szabályaira és a jogügyletek érvénytelenségének következményeire.

A vizsgálódás központi eleme azonban az absztrakt és kauzális tulajdonátruházási rendszerek közötti különbségek azonosítása volt. Arra a kérdésre kereste a választ, hogy melyik rendszer – az absztrakt vagy a kauzális – tudja jobban kielégíteni a modern kereskedelmi igényeket. A kérdésfeltevés pedig egy érdekellentét mentén fut: a tulajdonos tulajdonhoz fűződő érdeke ütközik az általánosságban vett forgalombiztonsághoz fűződő érdekekkel. A tulajdonátruházási rendszer melletti döntés pedig egy ebből fakadó jogalkotói értékválasztást hordoz önmagában, amelyet a többi jogintézmény által igyekszik ellensúlyozni.

Az absztrakciós elv egyértelműen a forgalombiztonságot részesíti előnyben. Éppen ezért a német kereskedelmi forgalom elsődleges célja a tulajdonos saját érdekének érvényre juttatása volt. Ezt mindenekelőtt a tulajdonjog-fenntartás intézményében találta legmegfelelőbbnek, amely azonban az értékesítő gazdasági mozgásterét túlzottan korlátozza. A német jog ezt az absztrakciós elv áttörésével igyekezte keretek közé szorítani, amelyet elsősorban a jogügyletek érvénytelensége körében figyelhetünk meg.

Ezzel szemben a kauzális rendszer a tulajdonos tulajdonhoz fűződő érdekét részesíti előnyben. A jogrendszer ezen értékválasztását azonban hatékonyabban tudja kompenzálni: a nemtulajdonostól való szerzés törvényi tényállása kevesebb feltételek mellett töri át a *nemo plus iuris* elvét. Ezek mellett a magyar jog lehetővé teszi a forgalmazási szerződés mint *sui generis* szerződéstípus elismerését, amely az értékesítési láncok hatékony, méltányos, ámde ösztönző szervezését garantálja.